

ПРИГОДОМ ЈЕДНЕ ОБЉЕТНИЦЕ МЉЕКАРЕ У ВИРОВИТИЦИ

У оквиру прославе 10-годишњице Ослобођења града (у листопаду год. 1944.) радни колектив мљекаре у Вировитици прославио је и јубилеј овог подuzeћа. Директор мљекаре, друг Драгутин Кауф, одржао је том приликом реферат о њеном хисторијату и развоју. Податке за овај приказ узели смо из његова реферата.

Већ пред 53 године, т. ј. год. 1902. отворена је мљекара у Вировитици. Уредила ју је »Мљекарска удруга Вировитица«. Мљекара је била смјештена у кући крај данашње поште. Израђивала је сиреве: трапист, гријер, тилзитер, ементалац, империјал, чајни и обични маслац. Производи су били добре квалитете, па их је Мљекарска удруга продавала по читавој Аустрији. На пољопривредној изложби у Загребу год. 1906. били су изложени и млијечни производи. Изложила су их 22 излагача, међу њима и Мљекарска удруга Вировитица.

Уређај мљекаре био је на пару.

Мљекара је радила добро, а то доказује и налог бивше хрв.—слав. Земаљске владе, која је одредила, да сваки мљекарски научник по успјешно положеном испиту мора два мјесеца практично радити у Вировитици, па је тек онда добио своје намјештење.

Удруга је куповала млијеко по квалитети (по садржини масти) и притом је одржавала строги режим. Произвођач, који би патворио млијеко, добио би за први пут опомену, други пут новчану казну, а који је ухваћен и по трећи пут, од њега се неко вријеме није преузимало млијеко (на пр. мјесец дана). За млијеко, предано тог мјесеца, није могао добити никакову исплату, него је тај износ ишао у корист удруге.

Чланом удруге могао је постати сваки власник краве. Сваки је удругар уплаћивао онолико удјела, колико је имао крва.

Осим предсједника, тајника и благајника, удруга је имала шест одборника.

Мљекарска удруга Вировитица пословала је све до год. 1922. Тада се распала, а мљекару је продала приватнику. Овај је наставио рад, али с малим капацитетом.

У вријеме велике производње куповао је млијеко по ниским цијенама, прерађивао га у сир трапист и продавао га зими, кад би потражња била највећа — по високим цијенама.

У таквим приликама мљекара је радила све до првог Ослобођења Вировитице, т. ј. до листопада год. 1944.

Тада је и бивши њезин власник (Нијемац) побјегао с окупатором.

По наредби обласног НО-а мљекара је одмах даље наставила рад дајући своје производе за рањенике у болницама и за армију.

У почетку год. 1945., кад се непријатељска војска повлачила у Словенију преко Вировитице, евакуирана је и мљекара.

Након потпуног ослобођења наше земље мљекара је поново успостављена и прорадила је као мљекара војног карактера, под управом команде вировитичког војног подручја.

1. српња 1945. команда вировитичког подручја предаје мљекару Котарском народном одбору, у чије име је преузима тадањи референт за обрт и индустрију друг Драгутин Кауф, поставши уједно њеним управитељем.

Мљекара је била без амбалаже, без довољно новчаних средстава, а и без стручних радника. Захваљујући напорном и несебичном раду радног колектива, а нарочито њеном дугогодишњем управитељу и директору другу Кауфу, мљекара је пребродила многе организационе и техничке потешкоће, па данас припада међу најсређенија мљекарска подuzeћа у НРХ.

Уз помоћ Градског народног одбора и заузимање цијелог колектива мљекара је обновљена и попуњена стројевима, погонска зграда је проширена и уређена; тиме је радницима олакшан и рад, а квалитета производа је побољшана.

Није занемарена ни брига за кадрове. Од Ослобођења оспособљена су у овој мљекари два мајстора и четрнаест квалифицираних радника, од којих већина ради у мљекари и данас. Четрдесет и седам полазника из других подuzeћа свршило је у овој мљекари течајеве и сви су били у њој на практичном раду.

ШТО ПОДУЗИМА САРАЈЕВСКА МЉЕКАРА У ГРАДУ И ОКОЛИЦИ

Новосаграђену конзумну мљекару у Сарајеву убрајамо у ред наших нових мљекара, које је подигла наша заједница уз помоћ Међународне организације за помоћ деци »Унифеца«. Уз Централну мљекару у Сарајеву подигнуто је и 8 сабирних станица на терену. Изградња, која је започела поткрај год. 1949 завршена је у половици год. 1953., и тада је мљекара пуштена у погон.

Програмом предвиђени капацитет мљекаре од 40.000 лит млијека на дан није се намјеравало постићи у самом почетку. Рачунало се не само с наглим развојем града с обзиром на пораст становништва, с подизањем индустрије и других објеката у овом центру дотад неразвијене републике, него и с подизањем производње млијека нарочито у околним сточарским рејонима.

Прошлних година у Сарајеву потрошња млијека била је неразмјерно малена. Град су опскрбљивале поједине задруге и подuzeћа, која су допремала 2—4.000 лит млијека на дан. Нешто више од ових количина доносили су сами произвођачи из околице. — Квалитет је био нарочито слаб, количине недовољне, цијене редовно високе, а зими и до 70 Дин по литри.

Од почетка рада нове мљекаре стање се почело мијењати. Квалитет млијека знатно се поправио, а упоредо порасле су и количине. Већ прошлог љета мљекара је продавала троструко већу количину него прошлних година у то доба. Пастеризовано млијеко, опремљено у боци, потрошачи Сарајева прихваћају са све већим повјерењем. У почетку је било потешкоћа, шириле се гласине, да се »у новој мљекари прави умјетно млијеко«, да је оно од млијечног прашка и сл. Међутим, колектив мљекаре радио је из свих сила, да се побољша квалитета и осигурају све веће количине, а повремено је развијао пропаганду и објашњавао преко летака, плаката, радија, па и састанака у организацијама ССРН. На тај се начин ситуација измијенила и сада је знатно боља. Продајна је мрежа проширена, поред 24 продаваоне млијека и круха, млијеко се продаје и у исто толико

„Мљекарство“ уводи рубрику „питања и одговори“!

ЧИТАОЦИ! У свом интересу затражите од уредништва нека вам објасни питања, с којима се сусрећете у раду, а нису вам довољно јасна!